

позначки на старому примірнику статуту про його зміну.

УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ДОЗВІЛЛЯ ТУРИСТІВ

Кухарська О. Ю., студент
Київський національний університет харчових технологій

Пошук нових можливостей досягнення ефективної діяльності потребує розуміння сутності та особливостей управління підприємствами туристичної сфери в сучасних умовах розвитку. Еволюція розвитку туристичного ринку та еволюція систем управління вимагають від керівників даної галузі врахування певних особливостей щодо технології управління ними.

Дослідження свідчать, що специфічними функціями управління у туристичних підприємств є: підготовка та прийняття рішення щодо пропозиції на ринок певного ексклюзивного турпродукту; координація виконання рішення з організації спільної взаємодії інших учасників туристичного ринку, які задіяні до надання певних туристичних послуг за даним ексклюзивним турпродуктом; контроль за процесом надання турпослуг та за виконанням прийнятих рішень.

На розвиток туризму суттєво впливає організація дозвілля, яка є ваговою складовою найперспективнішої галузі світової економіки - індустрії дозвілля. Індустрія дозвілля створює умови для розгортання дозвіллевої діяльності. Туризм сприяє задоволенню оздоровчих, професійних, рекреаційних потреб людини, економічному, політичному, соціальному та культурному розвитку суспільства.

Головною метою туристичного дозвілля є: удосконалення обслуговування людини у вільний час; залучення її до різноманітних дозвіллевих заходів, що здійснюються туристичними комплексами; організація ефективного відпочинку людини та формування оптимістичного настрою, відновлення її духовних і фізичних сил.

Основними принципами дозвіллевого обслуговування в туристичних комплексах є: індивідуальний підхід, комплексність у організації дозвіллевих заходів, систематичність проведення заходів та їх цілеспрямованість, свобода вибору та добровільність участі, театралізація, синтез усіх видів мистецтв.

Дозвіллеві програми класифікують за напрямками діяльності, зокрема: рекреаційно, спортивні, культурно-мистецькі, просвітні.

Соціальна сутність туристичного дозвілля полягає також у формуванні й забезпеченні особистісних і суспільних потреб людини, поглибленні знань, розвитку культури дозвілля. Сучасний ринок туристичних послуг неможливий без цілеспрямованої дозвіллевої діяльності, від якої досить часто залежить імідж та популярність готелів, їх прибуток, психологічний клімат, перспективи та темпи розвитку.

Організація туристичного дозвілля здійснюється спеціальними службами в туристичних комплексах, які мають назву “анімаційної”, “рекреаційної” або “дозвіллевої”. Саме наявність такої служби, її матеріально-

технічне оснащення, кадрове забезпечення визначають статус та роль туристичного комплексу на ринку дозвіллево-туристичних послуг, його комерційний успіх та перспективи розвитку.

Збільшити кількість клієнтів у конкретному туристичному центрі можна шляхом збільшення готельних номерів, чіткої роботи авіаліній, усунення комунальних проблем, створення умов для комфортного, різноманітного, цікавого відпочинку, забезпечення високоякісного дозвіллевого обслуговування. З цією метою розробляються програми проведення міжнародних акцій, наукових конференцій, симпозіумів, пропонуються спортивні види відпочинку (кінні прогулянки, парусний спорт, гірський туризм, екскурсії), азартні ігри, відвідування історичних пам'яток. Різноманітність форм дозвіллевої діяльності є запорукою подальшого успішного функціонування всього туристичного комплексу.

Дозвіллева програма має відповідати загальній стратегії розвитку туристичного комплексу. Створена при туристичному комплексі анімаційна служба функціонує відповідно до стратегії розвитку усієї організації і тісно співпрацює з іншими підрозділами: фінансовим, юридичним, кадровим, технічним та службою безпеки. Працівники анімаційної служби розробляють програму дозвіллевої діяльності з клієнтами та беруть участь у формуванні цінової політики закладу, у вирішенні кадрових питань, експлуатаційних, транспортних, туристсько-екскурсійних.

Складність підготовки фахівця-аніматора з організації туристичного дозвілля полягає в тому, що характер професійної діяльності вимагає від нього широкої ерудиції: від знання основ соціальної та культурної політики держави, загальної організації системи соціального забезпечення до специфіки функціонування інфраструктур дозвілля та туризму, від демографічних особливостей до конкретних методів роботи з різними верствами населення. Фахівець із туристичного дозвілля повинен бути фізично витривалим і здоровим, уміти переносити психічні навантаження, володіти багатьма професійними навичками, щоб вирішувати проблеми з питань соціології культури, педагогіки, психології, соціальної роботи.

У дозвіллевих заходах враховуються соціально-демографічні особливості туристів - їх національність, вік, чисельність групи і тривалість перебування, культурні особливості, етнічна приналежність, релігійні погляди, дотримання певних традицій та звичок. Слід проаналізувати мотиви, що спонукають людину до туристичної діяльності, потреби, які вона прагне задовольнити, відвідуючи дозвіллеві заходи.

Враховуючи постійно зростаючі потреби населення в оздоровленні та відпочинку, слід активізувати зусилля оптимізації розвитку індустрії дозвілля. Насамперед, доцільно вирішити такі завдання: заохочувати та стимулювати прибуткові інвестиції в індустрію дозвілля з метою удосконалення та розширення її інфраструктури; забезпечити внутрішню конвертованість послуг шляхом підвищення їх якості та розширення асортименту, поліпшення умов обслуговування відпочиваючих; урізноманітнювати структуру та розширювати мережу закладів відпочинку.